

แผนป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า และหมอก
ควัน และมลพิษทางอากาศด้านฝุ่นละอองขนาด
เล็ก (PM ๒.๕)

องค์การบริหารส่วนตำบลวังนกแอ่น
อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก

คำนำ

แผนป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า หมอกควัน และมลพิษทางอากาศด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังนกแอ่น เป็นการดำเนินการภายใต้แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขมลพิษด้านฝุ่นละออง” (พ.ศ. ๒๕๖๒- ๒๕๖๗) ตามที่กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเสนอ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อน และแก้ไขปัญหไฟป่า และหมอกควัน และมลพิษทางอากาศด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ให้เกิดความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ถูกหลักวิชาการ และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

องค์การบริหารส่วนตำบลวังนกแอ่น

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

สถานการณ์ฝุ่นละอองเกินมาตรฐานในช่วงต้นปีของทุกปี (เดือนมกราคม-เมษายน) โดยเฉพาะพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย เนื่องจากความแห้งแล้งส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของไฟป่า รวมทั้งการเผาเศษวัสดุเพื่อเตรียมพื้นที่สำหรับการเกษตร รวมทั้งสภาวะอากาศที่แห้ง ทำให้ฝุ่นละอองแขวนลอยอยู่ในอากาศได้นาน ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน

เนื่องจากปัญหาหมอกควันและไฟป่าจากการเผาในที่โล่ง พื้นที่เกษตร/พื้นที่สาธารณะ เป็นปัญหาที่มีความสำคัญระดับชาติ จึงจำเป็นต้องบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อให้การแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และมลพิษทางอากาศด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ให้เกิดความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ สถานการณ์ปัจจุบัน

ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลวังนกแอ่น จึงได้จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และมลพิษทางอากาศด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อป้องกันและลดผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินตามนโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๒ กรอบแนวคิด

๑.๒.๑ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) มีกรอบแนวคิดการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานานท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้น การแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้น สังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้านและจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้นช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ นับเป็นจังหวะเวลาที่ท้าทายอย่างมากที่ประเทศไทยต้องปรับตัวขนานใหญ่ โดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ท่ามกลางการแข่งขันในโลกที่รุนแรงขึ้นมากแต่ประเทศไทยมีข้อจำกัดหลายด้าน โดยเฉพาะ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมร่อยหรอเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็วซึ่งเป็นทั้งต้นทุนในเชิงเศรษฐกิจและผลกระทบร้ายแรงต่อคุณภาพชีวิตประชาชน

๑.๒.๒ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นแผนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระดับประเทศ เพื่อเป็นกรอบชี้แนะให้ภาคีการพัฒนานำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในช่วงเวลา ๕ ปีข้างหน้า และเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ การจัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการเพื่อให้การจัดการและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกประเทศและเป็นเชิงรุก รวมถึงให้ความสำคัญต่อบทบาทและสิทธิของชุมชน ในการจัดการ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นไปอย่างสอดคล้องกับแนวคิดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ที่มุ่งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อให้สังคมไทยยืนหยัดได้อย่างมั่นคง เกิดภูมิคุ้มกัน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม และส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุล และยั่งยืน

๑.๒.๓ แผนจัดการมลพิษ พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙ มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนจัดการมลพิษ พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙ ซึ่งเป็นแผนที่กำหนดกรอบ และทิศทางในการจัดการมลพิษของประเทศไทยในระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙) ที่ทันต่อสถานการณ์ เพื่อให้มีการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของ กระแสโลก โดยมีกรอบแนวคิดของแผน ดังนี้

๑)ลดและควบคุมการระบายมลพิษอันเนื่องมาจากชุมชน เกษตรกรรม อุตสาหกรรม ยานพาหนะและการคมนาคมขนส่ง โดยให้มีการจัดการมลพิษตั้งแต่ต้นทาง จนถึงปลายทาง และให้ทุกภาคส่วนร่วมในการ ดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งดำเนินการเปิดเผยและเข้าถึง ข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษและผลกระทบที่เกิดขึ้น

๒)จัดการมลพิษในระบบพื้นที่ตามลำดับความสำคัญของปัญหา

๓)สนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานจัดการน้ำเสีย ขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ และของเสียอันตรายชุมชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการมีการจัดการขยะอันตรายและสารอันตราย อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

๔)ประยุกต์ใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย (polluter pays principle : ppp) การสนับสนุนการผลิตและการบริการ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบริโภคของประชาชนที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม

๕)พัฒนาระบบการบริหารจัดการมลพิษให้เป็นเอกภาพ ทั้งทางด้านกฎหมาย กฎระเบียบแผน และ แนวทางการโดยประสานความร่วมมือในการจัดการมลพิษทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ และ ประชาชน

๖)ส่งเสริมให้ภาคประชาชนและผู้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาโดยณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และเข้าร่วมดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ

แผนป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่า หมอกควัน และมลพิษทาง อากาศด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕)

อ้างอิง

- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
- พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๖๐
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕
- แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขมลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๗

วัตถุประสงค์

๑. เป็นแนวทางในการดำเนินการป้องกัน แก้ไข ปัญหไฟป่า หมอกควัน และมลพิษทางอากาศด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕)

การเตรียมความพร้อมรับมือ

๑. กำหนดช่วงระยะเวลาดำเนินการ แบ่งออกเป็น ๓ ช่วง ดังนี้

- ๑.๑ ช่วงที่ ๑ ระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน
- ๑.๒ ช่วงที่ ๒ ระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคม
- ๑.๓ ช่วงที่ ๓ ตั้งแต่เดือนมกราคม เป็นต้นไป

๒. กำหนดแนวทางในการดำเนินการป้องกัน แก้ไข ปัญหไฟป่า หมอกควัน และมลพิษทางอากาศด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) แบ่งเป็นดังนี้

๒.๑ พื้นที่เกษตรกรรม ดำเนินการประชาสัมพันธ์เกษตรกรในพื้นที่งดเผาตอซังข้าว/อ้อย รวมทั้งประกาศควบคุมการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม

๒.๒ พื้นที่ชุมชน ดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกัน การเผาในที่สาธารณะ/พื้นที่ในชุมชน การเผาถ่าน และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบแนวทางการดำเนินการป้องกัน แก้ไข ปัญหไฟป่า หมอกควัน และมลพิษทางอากาศด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) รวมทั้งประกาศควบคุมการเผาในพื้นที่

๓. การประชาสัมพันธ์ สร้างความตระหนักให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติตัวแก่กลุ่มเสี่ยง เช่น เด็กเล็ก ผู้สูงอายุและผู้ที่มีโรคประจำตัว (โรคทางเดินหายใจ) ผ่านช่องทางประชาสัมพันธ์ต่างๆ ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดแนวทางในการดำเนินการป้องกัน แก้ไข ปัญหไฟป่า หมอกควัน และมลพิษทางอากาศด้านฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕)

๔. การบังคับใช้กฎหมาย ดำเนินการประกาศควบคุมการเผา/พื้นที่ห้ามเผา ในพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชน และที่สาธารณะ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่รับทราบ รวมทั้งรับเรื่องร้องเรียน ประสานส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการแก้ไข

๕. การให้ความช่วยเหลือบ้านเรือน/พื้นที่เกษตรกรรม ที่ได้รับความเสียหาย ตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(ลงชื่อ) จิตภา ทนไชย ผู้เขียนแผนงาน
(นางสาวจิตภา ทนไชย)
นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ